

تاریخ ۱

۱- گزینه «۱» - یکی از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن نقشه در مطالعه تاریخ است. (نادرستی گزینه «۱» بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲» و «۳» و «۴» همگی در ارتباط با نقشه‌های تاریخی درست به شمار می‌آیند.

(دکتر رضوی خراسانی) (درس دوم - تاریخ و مکان - نقشه‌های تاریخی - صفحه ۱۸) (متوسط)

۲- گزینه «۳» - گاه‌شماری هجری قمری که تقویم رایج بیش‌تر کشورهای اسلامی به شمار می‌رود، بر پایه گردش ماه به دور زمین تنظیم شده است. (تایید «الف» و «د» و تایید گزینه «۳» و رد گزینه‌های «۱» و «۲». مبدأ آن، اول محرم سالی است که پیامبر اسلام (ص) از مکه به مدینه هجرت کرد. (رد «ج» و رد گزینه «۴».

(دکتر رضوی خراسانی) (درس دوم - تاریخچه گاه‌شماری در جهان - گاه‌شماری هجری قمری - صفحه ۱۳) (متوسط)

۳- گزینه «۲» - هرودت در گزارش رویدادهای مربوط به ایران، خواسته یا ناخواسته، دچار لغزش‌ها و گاه غرض‌ورزی‌هایی شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» - تاریخ‌نگاری در مفهوم کامل آن، از قرن پنجم پیش از میلاد در یونان باستان و با ظهور هرودت، که «پدر تاریخ» لقب گرفته، آغاز شد. (رد گزینه «۱»)

گزینه «۳» - کتاب تاریخ او بیش‌تر، شرح جنگ‌های یونان و ایران است. (رد گزینه «۳»)

گزینه «۴» - کتاب تاریخ هرودت: کهن‌ترین و کامل‌ترین کتاب تاریخی به جا مانده از عصر باستان است. (رد گزینه «۴»)

(دکتر رضوی خراسانی) (درس اول - تاریخ‌نگاری - هرودت - صفحه ۴) (متوسط)

۴- گزینه «۳» - مبدأ گاه‌شماری اوستایی به تخت نشستن هر پادشاه بود. (تایید «ب» از آنجا که در گاه‌شماری اوستایی، سال را ۳۶۵ شبانه‌روز می‌گرفتند، در هر ۴ سال یک شبانه‌روز و در هر ۱۲ سال ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتاد. برای رفع این مشکل، بعد از هر ۱۲ سال، یک ماه به ماه دوازدهم سال اضافه می‌کردند. (تایید «د» و تایید گزینه «۲» بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» و «۴»: گاه‌شماری بابلی «خورشیدی - قمری» بود. (رد «الف» و رد گزینه «۱» و «۴»)

گزینه «۳»: از آنجا که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک چهارم شبانه‌روز است، برای رفع این اختلاف در گاه‌شماری بابلی، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند. (رد «ج» و رد گزینه «۳».

(دکتر رضوی خراسانی) (درس دوم - گاه‌شماری - گاه‌شماری بابلی و اوستایی - صفحه ۱۳ و ۱۴) (دشوار)

۵- گزینه «۲» - ابن‌خلدون (قرن ۸ هـ. ق)، اندیشمند مسلمان تونس‌ی نیز بخشی از مقدمه کتاب «العبر» خود را به تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ، اخلاق و رفتار آدمیان اختصاص داده است. (رد گزینه «۲».) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» و «۳» و «۴»: همگی در ارتباط با موضوع سوال درست هستند.

(دکتر رضوی خراسانی) (درس دوم - تأثیر جغرافیا بر رویدادهای تاریخی - جغرافیای تاریخی - صفحه ۱۷) (متوسط)

۶- گزینه «۴» - گاه‌شماری جلالی یکی از دقیق‌ترین گاه‌شماری‌های جهان است و گاه‌شماری خورشیدی که از سال ۱۳۰۴ ش، در ایران رسمیت یافت، براساس آن تنظیم شده است. (تایید گزینه «۴».) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» - محتوای سنگ نوشته‌های بیستون و تخت جمشید نشان می‌دهند که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است.

گزینه «۲»: در دوره اسلامی علاوه بر تقویم هجری قمری، گاه‌شماری یزگردی، جلالی، دوازده حیوانی و هجری خورشیدی نیز رواج یافت.

گزینه «۳»: مبدأ گاه‌شماری هجری خورشیدی کنونی ایران که از سال ۱۳۰۴ ش، رسمیت یافت هجرت پیامبر از مکه به مدینه است و نه تقویم جلالی. تقویم هجری خورشیدی ایران براساس تقویم جلالی تنظیم شده است. منظور از هجری یعنی مبدأ تقویم هجری خورشیدی ما، از هجرت پیامبر محاسبه شده است. همان‌طور که مبدأ تقویم هجری قمری نیز، هجرت پیامبر از مکه به مدینه است. مثلاً وقتی می‌گوییم سال ۱۴۰۳ هجری خورشیدی یعنی ۱۴۰۳ سال خورشیدی که ۳۶۵ و یک چهارم شبانه‌روز است از هجرت پیامبر می‌گذرد و سال ۱۴۴۵ هجری قمری، یعنی ۱۴۴۵ سال قمری که ۳۵۴ شبانه‌روز و اندکی است از هجرت پیامبر از مکه به مدینه می‌گذرد.

(دکتر رضوی خراسانی) (درس دوم - تاریخچه گاه‌شماری در جهان - گاه‌شماری در ایران - صفحه ۱۳، ۱۴ و ۱۵) (دشوار)

۷- گزینه «۳» - هدف علم باستان‌شناسی از دیدگاه برخی از صاحب‌نظران، شناخت انسان و پژوهش در فرهنگ اوست. (تایید گزینه «۳».) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: باستان‌شناسی، علمی است که آثار باستانی و تاریخی را به منظور شناخت فرهنگ و شیوه زندگی انسان‌ها و جوامع گذشته بررسی می‌کند. (رد گزینه «۱»)

گزینه «۲»: باستان‌شناس کسی است که براساس آثار باقی‌مانده از بشر، گذشته انسان و جامعه، به ویژه تغییرات فرهنگی آن‌ها را در طول زمان، بررسی و تحلیل می‌کند. (رد گزینه «۲»)

گزینه «۴»: باستان‌شناسی علاوه بر مطالعه انسان و جوامع دوران پیش از تاریخ، به مطالعه دوره‌های تاریخی کمک فراوان کرده است. (رد گزینه «۴»)

(دکتر رضوی خراسانی) (درس سوم - دانش باستان‌شناسی - باستان‌شناسی - صفحه ۲۰ و ۲۸) (متوسط)

۸- گزینه «۲» - این مرحله مربوط به مرحله دوم کار باستان‌شناسی، یعنی حفاری است. (نادرستی گزینه «۲».) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۳» و «۴»: همگی از اقدامات و ویژگی‌های مرحله سوم باستان‌شناسی، یعنی «استخراج و تنظیم اطلاعات» به شمار می‌آیند و گزینه‌های درست محسوب می‌شوند.

(دکتر رضوی خراسانی) (درس سوم - مراحل کار در باستان‌شناسی - استخراج و تنظیم اطلاعات - صفحه ۲۵ و ۲۶) (متوسط)

۹- گزینه «۱» - رویدادهای تاریخی تکرارناپذیرند و قابل تجربه نیستند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» همگی از ویژگی‌های رویدادهای تاریخی محسوب می‌شوند.

(دکتر رضوی خراسانی) (درس اول - تاریخ چیست؟ - ویژگی‌های رویدادهای تاریخی - صفحه ۲) (آسان)

۱۰- گزینه «۱» - قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده، سنگ‌نوشته‌ای به خط کهن مصری است که بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد. در این سنگ‌نوشته نام تعدادی از فراعنه و برخی حوادث دوران آنان ذکر شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» همگی در ارتباط با موضوع سوال درست محسوب می‌شوند.

(دکتر رضوی خراسانی) (درس اول - پیشینه تاریخ‌نگاری - قدیمی‌ترین متن تاریخی - صفحه ۴ و ۵) (آسان)